

noriske pokrajine bili. Ko je Rimljan to pokrajino premagal, je gotovo zategavoljo vpeljal politično ime naroda „Norikum“, da se narodu berže spomin na politično samostalnost iz spomina zbrise ¹⁾. (Dalje sledi).

Ozir po svetu.

Zakonik kneza črnogorskega.

□ Knez Danilo je dal podložnikom male knežije svoje letos prve pismene zakone *) , ki so bili v Medakovičevi tiskarnici v Novem Sadu po cirilski natisnjeni z napisom: „Zakonik Danijla I. knjaza **) i gospodara slobodne crne gore i brdah“. Le 32 strani (na 4kah) ima ta knjiga, vendar se mora reči, da je imenitna. Učen pravdoznanec nemški, ki zna dobro tudi po serbski, ponemčuje zakone Danilove že za nemške „sodne novice“ (Gerichtszeitung) in jih misli ondi tudi presoditi. Kdor želi kaj več zvedeti, naj pazi tedaj na prihodnje liste imenovanih novic. Jaz hočem tukaj v misel jemati le one reči, ktere se mi dozdevajo najimenitnejše.

Danilov zakonik obsega različne zakone: kazenske in nekazenske ali deržavljanske, pa tudi cerkveno, javno in mednarodno pravo, pravdni red, vvod davka itd. — vse na kratko v 95 „pravil“ (paragrafih). Kazenski zakoni niso ločeni od nekazenskih itd.; zakoni se versté tako, kakor so prihajali na misel postavodajavcu — prav po domače. Našim pravdoznancom morebiti to ne bode po godu; toda gledé na stvar in na malo število „pravil“ ne škoduje to temu „zakoniku“ nikakor. Tudi beseda ni slaba, skladanje besed do malega res slavensko — bolj glagolsko kot imensko. Le sem ter tje je zapeljala spisatelja (tajnika kneževega M. Medakovič-a) tujščina. Vendar se zna ti kojigi od kraja do konca, da je izvirno-slavenska. Marsikdo bi se naučil iz nje tudi to, kako treba pisati zakone priprostim ljudem. To štejem ročnemu gosp. pisatelju na posebno slavo. Ugodno je tudi to, da razklada on manj znane ptuje besede sproti s slavenskimi. Vsak presojevavec tega zakonika gledaj pa posebno na potrebe priprostih Črnogorcov in na uzroke tega ali ónega zakona. Prehudo ga utegne soditi tisti, kdor ne zna pravega uzroka te ali óne naredbe.

Ni težega kot staro zakorenjeno navado vsega ljudstva ali naroda zatreti; zakaj vsaka taka „národna“ navada je narodu nekako sveta, toraj se je težko in pretežko iznebljuje, posebno pa, ako kako navado njeno ime samo po sebi opravičuje in lepša. Zato se mi zdí najimenitnejše „pravilo“ 39. ki prepoveda (čeravno ne še popolnoma) glasovito kervno „osveto“ (maščevanje na smert). To pravilo pravi namreč, da se ne sme poslej nikdo več maščevati nad nedolžnim bratom ali rodbenikom ali

svojcem „kervnikovim“ (ubijavčevem *); le nad „kervnikom“ (ubijavcem), ktereга sama oblast „goni“, se sme še maščevati brat za brata itd. — To je tedaj na slavo mlademu pa možkemu knezu prvi korak, da se zatara kervna „osveta“, po kateri je moral doslej v Črni Gori dostikrat z glavo plačati nekrivec za krivca. — Tukaj treba opomniti, da dovoljuje §. 30 vsakemu Črnogorcu in Berdijanu („Brdjaninu“), tedaj (dosledno in razločno) tudi bratu ubitega človeka, da sme tistega ubijavca, kateri uteče iz domače dežele, ujeti ali ubiti vsak, kdor koli se na-nj nameri. — §. 17. pa pravi ne le, da sme, ampak veleva celó, da mora ubiti izdajavca domovine svoje (črnogorske) vsak Črnogorec in Berdijan, kateri zvé, da je izdajavec, in da ga deželna oblast „góni“; drugači bi kaznovali s smertjo njega. Tako morajo pomagati včasih vsi, da se ohrani domá mir in varnost.

Umora ta zakonik ne loči od uboja tako, kakor, na priliko, naš. Od uboja govori le §. 34; o ti posebni priliki se pa uboj ne kaznuje. Namesto „umoriti“ (po naše), veli ta zakonik „samovoljno ubiti“ (§. 4., ki meri na §. 27). — Kako skerbno se je ogibal pisatelj tega zakonika imen samostavnih, to se vidi iz tega, da ni v vsem zakoniku ne imena „ubojstvo“ ne „samovoljno ubojstvo“. Namesto: „koji samovoljno ubojstvo svrši (učini) na (!) čověku“ piše on lepo po naše: „koji samovoljno čoveka ubije“ itd. Res, da treba za sklad glagolski več besed, toda mnogokrat pa tudi veliko manj, kakor v podanem izgledu. Bolj moramo pa marati pisaje za razumljivost, kot zakratkočo.

Hudodelnike „na smert“ obsojene bodo streljali (s puškami), toda le take, kateri puške nosijo in se ž njimi branijo; hudodelnicam „na smert“ obsojenim bodo pa glave sekali.

Mičen je §. 18, ki veli: — „kteri koli Črnogorec „ali Berdijan, ali ktero pleme **), ali vas (selo), ali „bratstvo“ ne bi hteli iti nad občnega sovražnika, vsakemu „takemu nemarnežu in strašljivcu naj se vzame orožje, da „ga ne bode smel vse žive dni več nositi, in da ne bode „mogel med drugimi nikdar več poštenja imeti; verh vsega „tega naj se mu opase ženska „opregljača“ ***), da se bode „znalo, da nima možkega serca“. Te pokore se bodo bali ponosni Črnogorci menda bolj kot smertí.

Dvoboj („mejdan“) ni prepovedan; le pomagati ne sme bojevavcema nikdo (§. 40.)

Ako kdo koga rani, óni bo moral plačati koliko toliko ranjencu: 100 tolarjev, ako izgubi ranjenec roko, 60 tolarjev za oko itd. — Rano „kmetovati“ se veli: rano ceniti.

Druge kazni razun denarne plače ni za rane. Tega zákona ne bode menda hvalil nikdo; hvale vredna je pa naredba, da se ne bode mogel nobeden na smert obsojen hudodelnik odkupiti. (Konec sledi.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Dunaja. Dr. Miklosič, ktereга so spet letos izvolili za dekana oddelka modroznanskega, izdeluje marljivo 3. del velike slovnice svoje (Formenlehre); vendar ga ne bode še skoraj na svetlo, ker bode jako obilen. — 3. zvezek „berila“ slovenskega za viši gimnazi misli še le potem pregledovati početi, kadar dodela svoje imenovano delo, to je, 3. slovnice. Staroslovenščine se učí letos veliko učencev in pripravnikov učiteljskih. Sloveče glasoznanstvo (Lautlehre), to jo, 1. del velike slovnice Miklosičeve razsvetljuje čedalje bolj temo jezikoznansko.

Iz Predoselj pri Krajni 30. okt. V. P. Že je mesec minul, od kar nas je žalostna kolera zapustila. Mar-

*) Pod imenom „ubijavec“ razumeva zakonik Danilo tudi „morivca“, to je, „samovoljnega ubijavca“.

*) V Črni Gori pomenja „pleme“ okrožje (Bezirk. Vuk.)

***) Volnat pisan zástor ali birtah. Pis.

¹⁾ Pa kako se bodo razložile imena Gabromagum, Idunum, Tasinemetum? To so vendar čisto keltiške, — utegnil bi nam kdo ovreči. Res zamorejo biti keltiške pa tudi slovenske. Gabromag zamore pomeniti: Buchenzelt, Weissbuchenzelt, od gaber in mog, litv. maha, nemški Mach, Gemach. Še cerkvenoslovenščina pozna kalimog, tentorium curru impositum (glej Miklosič „Lexicon paleoslov.“ st. XII.) Idunum zamore pomeniti to, kar Idria = Montanum, primeri dalje doli: Veldun. Celó v zemlji nekdanjih Bodričov (Obotritov) nahajamo Haveledun. Tasinemetum utegne pomeniti Meta Tasine. Tasina je priime Sive. Čehi so jo poznali pod imenom Tasani, od tasati, hin und her stossen, fortstossen. Tudi v Upanišadu (Anuvaka IX.) se Šiva veli: der Fortstossende. Zavoljo met primeri imena vesí Meta = ausgerodote Gegend. Pis.

*) Vsi drugi Slaveni pravijo postavi „zakon“. Da so govorili nekđaj tako tudi Slovenci, to nam svedoči ravno beseda „zakon“ v pomenu današnjem. V sv. pismu se imenuje namreč 7. sv. sakrament (die Ehe) naravnost „das Gesetz“ (zakon). Pozneje je skoval nekdo po nemški besedi „Ge-setz“ „po-stava“. Zakaj pa je ljudstvo ptujko sprejelo, to vgane lahko vsak.

**) Po rusovski zato, ker je Serbom zdaj „knez“ tudi župan (seoski knez. Vuk.) Pis.

vzrok bolezni, to je pomoček. Kar tedaj to — prvo znanje zadeva, učé skušnje čveterih let na Štajarskem gotovega tole, daje grojzdje toliko manj gnjilo, kolikor bliže tal je viselo in kolikor bolj je bilo od perja ali trave pokrito. Nekteri vinorejci so grojzdje, kterege se je plesnina že prijemala, s smerekovimi, jelšovimi in enacimi vejami pokrili in plesnino ustavili. Grojzdje na brajdah, pod kakošno streho, pri zidovji, sploh na visokem, je rado plesnelo. Če manj je kraj za *terto bil ugoden, manj je gnjilo grojzdje. Terte*, ktere so stale proti soncu, kadar izhaja, so imele več plesniva na sebi od tistih na južni in zahodni strani. Grojzdje na močni in zdravi terti je manj bolehalo kakor na stari, ki je malo gnala; na eni terti so bili zdravi in bolni grojzdi in celo na enem grojzdu so bile tam pa tam spodnje jagode zdrave, zgornje pa bolne. Tega si ne moremo drugač razjasniti, kakor da terta, čeravno edina mati vsemu svojemu grojzdu, ni vsim grojzdom in ne vsim jagodam enakega živeža dajala. V debeli zemlji s skorjo poverh, posebno če ni bila globoko skopana (zrahljana), in na pustih zemlji je grojzdje bolj gnjilo, na močni pa globoko zrahljani je gnjilo manj. Od nobene tertne sorte se ne more za gotovo reči, da bi bila bolj ali manj plesnini podveržena, ako je v tacih okoljšinah, ki so bolezni bolj postrežni; sploh so plesnele veliko bolj pozne z belim grojzdom, kakor zgodnje in černe; nektele lani bolne terte so bile letos zdrave. — To so skušnje iz Štajarskega. Prejeli smo te dni tudi iz Brežic na Štaj. dopis, v katerem marljivi gosp. Z. skuša natoro grojzdne bolezni odkriti, ter pravi, da izvira ona od hudih zimskih mrazov in pozeblin. Čeravno to mnenje ne more obveljati, vendar svét: naj bi vinorejci naši se sploh ravnali po šegi nemških vinorejcov in v jeseni terte. kar jih je za grubanje, pogrubali, druge pa na tla položili in jih saj toliko z zemljo pokrili, da bi terte po tleh ali saj do tal ležale, — zamore iz drugega vzroka koristen biti.

Starozgodovinski pomenki.

O imenu Styria, Štirsko, Štajarsko, Steiermark.

Razložil Davorin Terstenjak.

(Dalje.)

Beseda štir v pomenu bik in gora in kot ime rek je toraj domačnica azijatiška, in takošnih imamo več, posebno v imenih rek, gor, krajev in mest slovenskih, kakor tudi v lastnih imenih. Ker so za jezikoslovca važne, jih hočemo nekoliko pretresati.

Ena takošnih domačnic (indigenov) azijatiških je beseda *ac*, ktero še tudi naš slavni slovničar Janežič pozna, samo malo po koroškem govorjenji spremenjeno *ajec, ajc, Hügel, Spitze* ¹⁾. Korenika je sanskritiška: *ačh, ausdehnen, einnehmen*, in ima enako v glagolu *uč, anwachsen, ausdehnen*. Ker pa smo čuli, da besedi, ki izrazujete rasti, gibati se, ste stvarile pomene: *gora, berdo, n. p., verdh, crescere, slov. berdo, mah, crescere slov. mohila, mogila*, tako je tudi glagol *ačh, uč* stvaril sansk. *uččas, erhaben, povišan*, in imena slovenskih gor: *Ušava za Učava, učka gora, Uce, Hacar* (na Koroškem), *Vacman, Ocar*, ponemčeno *Otscher* v Austrii; dalje imena roda karpatiškega: *Huculi*, to so Plinievi: *Azali*, in rodovin slovenskih prebivajočih na planinah: *Ac, Acman, Ucaunik (Ucalnik), Vucounik (Vucolnik), Hucounik (Hucolnik), Ucman* in celo na

rinskem kamnu v koroški zemlji najdenem stoji ime *Hucia* ¹⁾, *die hohe, erhabene*.

Druga takošna azijatiška domačnica je *as*, kar v sanskritu pomeni „bewegen“. Kakor je glagol *tur*, kateri tudi pomeni „bewegen“, stvaril besede *turan, taurus, tora, der Berg*, tako tudi korenika *as*, zato ruski: *osil, osilka* = *mogila*, in imena *gor, bregov in hribov slovenskih: Osilca* po metatezi *Oslica, Osil, Osounik, Osilnik, Asilnik*, ponemčeno *Asling*, in ime roda Plinijevega in Tacitovega v Panonii *Osones* = *Azali, Gebirgsbewohner, kterege Tacit očitno loči od nemškega*, in pravi, da so poseben panonsk jezik govorili ²⁾. Še imamo po Slovenskem rodovine prebivajoče po planinah z imenom: *As, Aslj, Asman*. (Glej: *Repertoire des Taufbuches der Pfarre Prasberg*).

V versto takošnih besed še spada ime reke *Digič* (*Deigitsch*) v kanjuški dolini na Štirskem, in *Dija*, ponemčeno *Thaya, Taja* na Moravskem; v pismih srednjega veka *Diguncia*. *Digič, Dija* pomeni naravnost vodo. V poljskem jeziku še se je ohranila beseda *Dingus, Fest der Wasserbegiessung*.

Tudi ime rečic slovenskih *Raba, Rabnica* v to versto spada od sansk. korenike *rab, sprudeln*; dalje ime češke reke *Vatava* od sansk. korenike *at, bewegen*, z *digamo vat*, zato *vata* = *veter, das sich bewegendende*.

(Dalje sledi.)

Ozir po svetu.

Zákonik kneza černogorskega.

(Konec.)

Knez je oseba „neprikosnovena“ *), to je, nikdo se ga ne smé (z zlim namenom) dotekniti, ali razžaliti ga. Kdor to storí, ónega bodo kaznovali tako, kakor hudodelnika, kateri „samovoljno“ človeka ubije, to je, s smertjo.

Paličanemu (tepenemu) biti je Černogorcu največa sramota; vendar je ustanovil mladi knez to kazen za tatove, smert pa za cerkvene tatove in za take, ki bi kradli poslej trikrat.

Doslej je bila navada, da so hodili Černogorci pred sodni stol s kamnom za vrat obešenim, ter so se sklanjali pred sodniki kakor sužni. — To je zdaj prepovedano „slobodnim“ Černogorcem in Berdijanom; postavodajavec preti pa krivičnim sodnikom s hudo postavno kaznijo in dodeljuje (v §. 1.) vsakemu Černogorcu in Berdijanju jednako pravico pred sodnim stolom. — Ako bi kdo kaj prepovedanega storil s tem bolj pijan, korili ga bodo, toda na pol manje kot treznega hudodelca. (§. 93.)

Kazni za nektele hudodelstva so res da hujše kot pri

¹⁾ Rodovine: *Ac, Acman, Ucaunik, Voucounik, Hucounik* živijo v staroterški fari okoli slovenjega Gradca, v moziški (Prasberg), na Krasu, kakor kerstne bukve teh far pričujejo. Rimski napis, v katerem stoji ime *Hucia*, glej pri *Ankershofen-u* „*Handbuch der Gesch. Kärnth.*“ V. 573. — Iz *Azali* (znamenita je ta okoliščina, da se je glavno mesto *Acalov* zvalo *Bregation*, toraj prav naravno po svoji legi) je postalo *Huculi*, kakor iz *Acman Ucman*. Glasnika *h* in *v* sta *digamata*; primeri *okno, hokno, vokno*. Glasnik *a* *Huculi* obračajo radi v *u*, n. pr., *krul, kruva* za *kral, krava*. *Azali, Acali, Huculi* toraj toliko pomeni kot *Osones, Stiriates, Taurisci, Bergbewohner*. Že pridni *Eichhorn* je terdil, da rod v Noriku prebivavših „*Montanov*“, kateri so posebno kohorto utemeljili, je enak z „*Taurisci*“ in da je *Montanus* prestavek domače besede „*Taurinus*“ (*Eichhorn* „*Beiträge*“ II. 12, 51, 79.) V *Karpatih*, kjer *Huculi* stanujejo, se dve veliki gori nahajate, katerih ena se veli *Matra*, druga *Tatra*. Tudi ti imeni ste takošni domačnici azijatiški in tudi v njima tiči pomen rasti od *mâ* = *mah, crescere*, in brez dvombe je tudi ta tisti pomen imelo, ker *tatra* se v sanskritu najde v pomenu „*altus, visok*“. Komur ne pride tu berzo na misel *Windisch-Matrei* na *Turolskem*?

²⁾ Tacit. cap. 43.

*) Staroslovenski „*kosnati*“ = dotekniti se.

¹⁾ Glej A. Janežič „*Slovník slov.*“ pod to besedo.

nas; ali sirovim ljudem je treba s hujšo pokoro žugati kot omikanim.

Tudi pri nas so strahovali nekdanj hudodelnika veliko hujše kot dan današnji. Da je pa mladi knez tudi „miločuten“, to nam kaže §. 70, ki pravi: „Ako bi pobegnila ktera deklina (zavoljo možitve) sama rada, pa brez vednosti starišev s katerim „monikom“ (mladenčem), nič se jina ne sme storiti; zakaj „sama ljubav“ ju je „vezala“. Ako deklina ne privoli, ondaj se grozi tistim, ki jo otmó, to je, po sili vzamejo, s hudo kaznijo tudi zakonik črnogorski. Jako mično je brati popis „otmice“ *) v slovníku Vukovem.

Tudi merske šege zatira ta zakonik; n. pr. §. 89 veli, da imajo Črnogorci gerdo navado, da možki in ženske za mertvimi „šišajo perčine“, „po obrazu se grebó“, in tako gerdí dalje časa ostajajo. Kdor bi počenjal poslej kaj takega, óni bi moral plačati dva cekina.

Zakonski ljudje se ne smejo več ločiti tako, kakor je bila doslej navada v Črnigori, ampak le po zakonih „pravoslavne cerkve“ (§. 67).

§. 66. veleva duhovnim vsako nedeljo božjo službo opravljati, cerkev čisto deržati, „pravila“ pravoslavne cerkve „točno“ izverševati, narod, kolikor je le mogoče, k dobremu napeljevati in pravoslavno vero v njem uterjevati, in žuga tistemu, kateri ne bi ravnal tako, da bode odstavljen od opravil duhovskih.

Drugih „pravil“ nočem tukaj pretresati. Na kratko pravim le še to, da si je postavil mladi knez Danilo I. s tem zakonikom slaven spominek, da najde v njem vsak pravoznanec veliko mičnega, in da je ta knjiga imeniten dobitek za zgodopisje pravdoznanstva slavenskega, s katerim so se počeli zadnje leta učeni možje marljivo pečati, zlasti gosp. dr. Hermenegild Jireček, izvrstni pisatelj česki, brat bivšega vrednika slavnoznanca „Včele“, sedanjega c. k. ministerskega koncipista in učenega jezikoznanca Jož. Jirečka. — Dr. H. Jireček je dal že na svetlo mično knjižico: „Ueber Eigenthums-Verletzungen“ po pravu staročeskem. (Na Dunaji 1855).

Zakonom staročeskim primerja on tudi zakone drugih Slovanov jako ugodno. Za terdno vemo, da se misli tudi naš preučeni in marljivi Miklosič lotiti zgodopisja pravdoznanstva slavenskega, kedar dodela veliko slovnico svojo. Bog daj srečo in zdravje! Da bode vse izvrstno, tega smo si v svesti; zakaj gosp. dr. Miklosič ni le učen jezikoznanec, ampak tudi pravoznanec.

Ozir v stare čase.

Kako so se sultani kedaj imenovali.

Turški cesarji so nekdanj posebno baharijo razodevali v naslovih, ktere so si prikladali. Stari sultani so se tako le podpisovali ali prav za prav na čelo svojih pisem ali ukazov napisovali sledeči naslov:

„Jez, po milosti velikega, pravičnega in vsegamogočnega Stvarnika in po obilnih čudežih njegovega naj višjega preroka, cesar mogočnih cesarjev; pribežališče vsih vladarjev; delivec kron vsim kraljem sveta; služabnik obéh presvetih mest (Meke in Medine); poveljnik svetega mesta Jeruzalema; gospod Europe, Azije in Afrike, ktere smo si z zmagavnim mečem in s strašno sulico prisvojili; gospodar dvojnega morja (bølega in črnega), gospod Damaška, ki je duh paradíza, gospod Bagdada, ki je sedež kalifov; gospodar terdnjav v Belemgradu, v Agrii in neznano veliko deželá, otokov, mest, narodov in mnozih zmagonosnih armad, ki ležé okoli naše porte, — Jez čez vse to še senca božja na svetu itd. itd.“

Naslov ta res kaže baharijo nekdanjih sultanov, zraven pa razodeva vendar tudi veliko moč, ki jo je Turk nekdanj imel, da je res svet strahoval. Ravno ta nekdanj

tako silni Turk je sedaj za „bolnega moža“ spoznan. Kakošen naslov bo nek imel v 10 letih, sam Bog vé. Tako se svet preminja.

Stare postave zoper potrato in posebno zoper lišp v oblačilih.

Že v starodavnih časih so bile postave zoper lišp in potratno obleko. Mikavno je slišati, kaj se je tačas štelo v tako obleko.

Iz začetka 15. stoletja so ženo francoškega kralja Karola VI. potrate obdolževali zato, ker je imela dvoje platnenih srajc. — V srednjem veku so marsiktero osebo v klado djali samo zato, da se je prederznila „pre-drugo“ in „nepotrebno“ srajc o nositi. — Kralj angleški Jakob I. je imel samo ene svilne nogovice, ktere je enkrat posodil svojemu ministru, ko se je imel pokloniti francozkemu poslancu. — Pod knezom brandenburškim Joahimom II. (ki je vladal od 1535. do 1571. leta) je superintendent meje brandenburške Andrej Muskul po ukazu svojega kneza na svetlo dal cele bukve zoper potratno obleko, in omenjeni knez Joahim je dal enkrat tri mlade bogate mestnike, ki so v sila širokih hlačah se okoli knezovega gradú košatili, v veliko železno tičnico cel dan zapreti in ljudstvu v svariven izgled kazati v tem, ko so godci okoli te tičnice godli. — V Ljubeku je bila leta 1454 postava za oblačilo oklicana; po ti postavi je bilo gospodinji z obilnim premoženjem pripušeno (4000 srebernih mark je moglo naj manj tako premoženje biti), v obleki, zlatnini in srebernini se po stanu lišpati; to lišpanje pa je moglo po stopnjah toliko manje biti, kolikor manj mark je premoženje žene in moža znašalo. Ženskam, ki so se košatile čez svoj stan, so lišp vzeli, kjer koli so se pokazale v taki potrati, in ga prodali na dobro ubozim tistega kraja. Vsled te postave je v 16. stoletji župan Tomaž Wikede svoji ženi, ktero je večkrat svaril, naj se nikar tako silno ne šopiri, pa ni nič pomagalo, na sred terga pri belem dnevu dal prepovedane zlate verižice po briču z vratú sneti. Tudi pri možitvah je bila v Ljubeku postava, koliko smé ženin nevesti in nevesta ženinu darovati; ženinu naj višjih stanov je bilo za ženitvansko darilo pripušeno nevesti dati 3 ali 4 perstane, 2 zlatih verižic, skupaj ne čez 12 lotov teških, 3 žame-taste ovratnike (kolerje) in 3 pare kratkih rokalov; nevesta pa je smela ženinu dati srajco, k večjem 15 mark vredno, kapo in pa perstan. Ne srajca ne žepni robec nista smela biti ne z zlatom, ne s svilo, ne z biseri obšita. Dota je bila natanko po postavah določena, ravno tako svatovšina (pojedina), ktera se je ravnala po stanu ženinov; po ti postavi so bile svatovšine ločene v troje: svatovšine s pašteto, z vinom in olom (pivom); razun naj višjih plemenitažev ni smelo pri nobeni svatovšini več kakor 4 jedil na mizo priti. Tudi število svatov in godcov je bilo za vsaktero versto ženitnia po postavi določeno.

Če vse to beremo in primerjamo z današnjimi časi, pač vidimo očitno: kako so se časi premenili!

Novičar iz raznih krajev.

V Pragi se je nova družba ustanovila pod imenom „austrijska upnica za kupčijstvo in obertništvo“, ktera bo dnar razposojevala; svoj poglavni sedež bo na Dunaji imela, po potrebi pa tudi podružnice napravila po deželah našega cesarstva; stopilo je za osnovo te upne naprave več bogatih mož v družbo, namreč knez Jan. Švarcenberg, knez Maks E. Fürstenberg, knez Vinc. K. Auersperg, grof Oton Chotek, žl. L. Haber, baron S. M. Rothsild za-se in za vse Rothsildove hiše in žl. Leop. Lámei v Pragi. Ravno razglašajo dunajski časniki, da je imenovana družba že prejela cesarsko dovoljenje za napravo te upnice. — Dunajska banka je že sklenila spet 3 podružnice napraviti: v Rumburgu, v Debrečinu

*) Entführung, Mädchenraub.

*) Sreberna marka je bila takrat 3 fl. vredna.